

Prof.dr. H.J. Plenderleith, împreună cu soția sa, Margaret, și autorul articolului

românească de conservare și restaurare a bunurilor culturale, a patrimoniului cultural național". Pentru acest program m-am consultat, am avut sprijinul și aprobarea organismelor specializate ale Ministerului Culturii, a Muzeului Național Brukenthal-LZRC, precum și a mai

COLOCVIUL NAȚIONAL DE PEDAGOGIE MUZEALĂ, DEVA 1996

Colocviul Național de Pedagogie Muzeală organizat de Ministerul Culturii a ajuns la a VII-a ediție. El s-a desfășurat între 17-19 octombrie 1996, la Deva, gazdă ospitalieră fiind Muzeul Civilizației Dacice și Romane. Colocviul a avut un generic care s-a dorit un fel de tematică: *Educația muzeală în spiritul valorilor culturii naționale. Tradiție și contemporaneitate în muzeologia românească*. Din păcate, sfera proble-

multor colegi din rețeaua națională de muzee și laboratoare de restaurare.

O manifestare specială la trienală, cu mare încărcătură emoțională, a fost omagierea, la nivelul comunității profesionale din cadrul ICOM-CC-ului, a unuiu dintre "părinții" domeniului, cunoscută personalitate pe plan internațional, fondatorul principalelor organizații din domeniu, ICOM, ICCROM și IIC, coordonatorul unor importante acțiuni de conservare și restaurare de importanță mondială, binecunoscut și specialiștilor din țara noastră, prof.dr.H.J.Plenderleith. Am avut șansa unică și deosebită onoare de a-i fi putut prezenta personal salutul și prețuirea comunității profesionale a conservatorilor, restauratorilor și investigatorilor din România.

Participarea activă românească la Trienala ICOM-CC de la Edinburgh a fost apreciată, iar demersurile noastre de promovare a sistemului și experienței românești din domeniul ocrotirii, conservării, restaurării, cercetării și valorificării științifice a patrimoniului cultural național au fost corespunzător receptate. Consider că toate acestea sunt și contribuții semnificative la perceperea unei imagini mai reale a României pe plan internațional, iar asemenea acțiuni și inițiative ar trebui încurajate și mai larg sprijinite, ele constituind elemente importante în reintegrarea României în organisme internaționale din domeniu.

DAN OCTAVIAN PAUL

matică cuprinsă în acest generic a fost mult prea largă, fapt care a permis participanților să se prezinte cu comunicări ce abordau varii teme.

După momentul inaugural în care s-au transmis participanților salutul Ministerului Culturii și urarea de bun venit a organelor județene și municipale, a urmat vernisajul unei interesante expoziții de tapiserie, intitulată "Flori peste timp", a profesoarei Gabriela Moga Lazăr din Iași. Despre

activitatea artistei, care se inspiră în creația sa din colecția de scoarțe populare a Muzeului Etnografic al Moldovei din Iași, "Revista Muzeelor" a publicat, cu ani în urmă, un material detaliat. Ceea ce merită să adăugăm acum este faptul că artista își concepe lucrările ca obiecte pentru decorarea interioarelor de locuit, că folosește combinații de culori calde și că, în general, tapiseriile nu sunt încărcate cu multe elemente tematice.

În cadrul plenului Colocviului au fost prezentate comunicări de către: dr. Ioan Opriș, *Pedagogia muzeală - conexiuni și interdependență*; Irina Oberlander, *Educație muzeală, relații cu publicul și noile tehnologii de comunicație*; Victor Simion, *Spre o nouă știință a muzeografiei - pedagogia muzeală* și Adriana Rusu Pescaru, *Din cartea de aur a Muzeului Deva*.

Din partea Ministerului Culturii, dna Doina Pungă - director la Direcția Muzeelor a ținut să sublinieze faptul că specialiștii din muzee au obligația de a educa publicul pentru respectarea legilor prin care este ocrotit patrimoniul cultural național. Totodată, a încercat să clasifice patrimoniul cu enunțarea valorii fiecărei categorii. Din păcate, ca specialistă în arte plastice, i-au scăpat categoriile științele naturii și tehnicile care, însă, apar în clasificarea din lege.

Dl. Ioan Opriș, în comunicarea sa, a făcut o trecere în revistă a sistemelor de departamente, mediateci și industrii de pedagogie muzeală din lume. Totodată, a prezentat, prin intermediul diapozitivelor, arhitectura ultramodernă, spectaculoasă sau sofisticată a unor megamuzee care reclamă numeroase servicii și materiale explicative (hărți, pliante, ghiduri) pentru ca vizitatorul neînsoțit de un ghid să se poată descurca în astfel de coloși muzeali: să ajungă mai repede la expoziția pe care dorește să o vadă, în locurile de odihnă sau agrement, la restaurant sau bufet. Din păcate, am așteptat de la dl Opriș și unele sugestii legate de muzeele din țara noastră care prin remodelarea unor spații și construirea altora noi pot deveni, în foarte scurt timp, megamuzee la concurență cu cele prezentate de domnia-sa. Am sugera ca Direcția Muzeelor să își propună o dezbatere pe această temă și să stabilească instituțiile muzeale românești care pot aspira la

statutul de megamuzeu. Personal vedem, deja, câteva dintre ele: Muzeul de Istorie și Arheologie din Constanța, Muzeul "Curtea Domnească" din Târgoviște, Muzeul Unirii din Alba Iulia, Muzeul Civilizației Dacice și Romane din Deva etc.

Dna Oberlander, în comunicarea sa, a pledat pentru folosirea tehnologiei de calcul în cadrul muzeelor. Acest lucru constituie un șoc pentru mulți muzeografi dar el poate fi trecut cu ajutorul Centrului de Perfecționare al Ministerului Culturii care să realizeze școlarizarea muzeografilor în domeniul respectiv. Fiind total subjugată tehnicilor de calcul, dna Oberlander a vorbit despre "Muzeul vizual" ce poate fi "cuprins" într-un compact-disc. De fapt acest muzeu înregistrat pe compact-disc înlocuiește muzeul propriu-zis (cel cu piese bi- și tridimensionale): stând comod într-un fotoliu poți vedea pe ecranul televizorului toate marile capodopere create de civilizațiile ce s-au succedat pe Terra. Concepția aceasta o considerăm total greșită. Și în prezent, televizorul ne prezintă aspecte din muzee, din vechile orașe sau așezări umane, dar aceasta nu poate înlocui muzeul. El trăiește, este în continuă prelucrare, emoționează și își transmite mesajele către vizitatori numai prin contactul nemijlocit cu piesele sale. De aceea, considerăm că nu trebuie absolutizată utilizarea tehnicii de calcul în toate compartimentele activității muzeale ci menținută, după dictonul strămoșilor noștri latini: *aurita cale de mijloc*.

Dl. Victor Simion a punctat foarte pertinent marile probleme cu care se confruntă, la ora actuală, muzeografia din întreaga lume, inclusiv cea românească: lipsa fondurilor hănești, necesitatea permanentă a educării publicului pentru a-l face să poată decodifica mesajul pieselor prezente în sălile de expoziții, necesitatea diversificării acțiunilor cu publicul, inclusiv prin antrenarea la ele și a altor instituții de cultură, realizarea unui public constant de muzeu, înființarea unui Institut de pedagogie muzeală, mărirea numărului de publicații de specialitate etc.

După plen, Colocviul s-a desfășurat în două acțiuni care, însă, nu au avut profile distincte, lucrările fiind împărțite în două loturi egale. Chiar dacă în intenția celor care au alcătuit programul a existat un criteriu, noi nu l-am sesizat. În sensul celor afirmate mai sus, vom cita titlul mai multor comunicări: Elena Scutariu, *Rolul și stilul*

educațional al muzeografului tehnic; Constantin Parascan, Bojdeuca - 78. O sărbătoare-lecție; Monica Nănescu, Mesaj expozițional - reper de pedagogie muzeală la Muzeul "Poni Cernătescu"; Mircea Alexa, Particularități ale ghidajului pentru vizitatorii străini; Mariana Fiiță, Muzeul și asociațiile profesionale; Elena Muscă, Expoziția temporară cu caracter istorico-didactic; Marcel Morar, Argumente în favoarea realizării unei expoziții didactice privind personalitatea lui Iosif Hodoș, ilustru intelectual și om politic ardelean din a doua jumătate a sec.XIX; Emilia Pavel, Muzeul Etnografic al Moldovei, Iași, sursă de informare și documentare a creațiilor actuale; Dorana Cioran, Departamentul de consultanță și marketing cultural al Muzeului Civilizației Populare - ASTRA - Sibiu; Iulia Andrieș, Serile muzeale - un sistem eficient de pedagogie muzeală în relațiile cu tineretul; Natalia Deleanu, Proiect de pliant - Orașul și Muzeul; Emil Lazăr, Muzeul și mass-media.

Deși tematica comunicărilor a fost atât de diversă, fără posibilitatea aprofundării unor aspecte, nu se poate afirma că nu a existat un câștig. În totalitatea lor, comunicările au demonstrat faptul că sunt în muzeele din România numeroși specialiști care își pun problema formelor prin care publicul trebuie atras și câștigat de partea instituțiilor muzeale. De asemenea, s-a evidențiat faptul că este necesar un serviciu de relații cu publicul pe lângă fiecare unitate muzeală, că se impune în cazul restructurării tematice a expozițiilor de bază și organizarea de expoziții temporare o consultare, pe diverse căi, a publicului, că trebuie mărită oferta de acțiuni a muzeelor destinate acestuia, că propaganda și publicitatea trebuie să îmbrace forme cât mai variate și dinamice.

Este meritoriu faptul că Muzeul Civilizației Dacice și Romane din Deva a depus un efort considerabil publicând un foarte aspectuos "Caiet metodologic", ce conține 31 de comunicări prezentate la "Colocviul Național de Pedagogie Muzeală", care a avut loc la Suceava în anul 1995. Din păcate, și în acest "Caiet" împărțirea comunicărilor în trei mari grupe - *Muzeul în continuitate; Departamentul de educație muzeală și*

relații cu publicul; Chestionare și sondaje de opinii. Argumente și concluzii - s-a făcut în mod arbitrar, multe dintre ele neputând fi încadrate corespunzător în una din cele trei grupe mai sus-menționate.

De asemenea, Muzeul Civilizației Dacice și Romane a oferit participanților la Colocviu o mapă cu materiale de propagandă pe care le-a editat în ultimul timp și o instructivă excursie documentară la unele dintre cele mai importante monumente istorice din cuprinsul județului Hunedoara.

În luările de cuvânt finale, o bună parte dintre vorbitori a insistat asupra necesității stabilirii unei teme strict limitată dedicată fiecărui Colocviu anual de pedagogie muzeală, în așa fel încât aceasta să poată fi aprofundată în mod serios și cu consecințe imediate în planul activităților cu publicul, s-a propus efectuarea de experimente practice atât de muzeul care găzduiește colocviul cât și de participanți, realizarea unui curs de pedagogie muzeală în cadrul Centrului de perfecționare al Ministerului Culturii, cu o recunoaștere oficială a sa (acordarea unei diplome) și constituirea unei asociații a muzeografilor care sunt implicați mai mult în relațiile cu publicul. Prin consens s-a stabilit ca viitorul colocviu să aibă loc la Târgoviște, oraș cu o rețea muzeală complexă.

Personal am dori ca în cadrul fiecărui Colocviu Național de Pedagogie Muzeală să fie evocate personalitățile care au contribuit la dezvoltarea muzeelor din județul unde are loc colocviul. Această evocare trebuie făcută nu numai pentru cei dispăruți dar și pentru acele persoane în viață care pot împărtăși din experiența lor tinerilor muzeografi. Este necesară impunerea și în colectivitatea muzeografilor a respectului față de înaintași, față de realizările lor. Propunem acest lucru pentru faptul că am constatat, în cadrul multor sesiuni științifice de comunicări, necunoașterea de către unii muzeografi a unor realizări, idei sau teorii anterioare și părerea că ei sunt aceia care au descoperit sau elaborat lucruri care, în fapt, sunt de mult știute și consemnate în publicații de specialitate; în principal de "Revista Muzeelor".

ANGHEL PAVEL